

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.22.323/2013/6/II.

A Fővárosi Ítéltábla az Oláh és Lukács-Tóth Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Oláh Tamás ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a dr. **jogtanácsos neve** jogtanácsos által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2013. november 19. napján meghozott 39.P.26.078/2011/12. számú ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja. Az alperest mentesíti az elsőfokú perköltség fizetése alól, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (ötszázezer) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 250.000 (kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfélmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes leszállított keresetében közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése címén 77.020.679 forint és járuléka megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 77.020.679 forintot, ennek 2010. augusztus 5-től 2013. június 30. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, valamint 1.641.500 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdését és a 339. § (1) bekezdését. Utalt arra, hogy a felperes a keresetét nem az alperes által utóbb kiszabott 4,9%-os vámtételű besorolás tényére, hanem arra alapította, hogy ez a határozat a téves jogalkalmazást követően jóval később született meg, és az időmúlás folytán a VMF (vámfelügyelet melletti feldolgozás) engedély kiterjesztése iránti kérelmet a felperes korábban nem nyújthatta be. Megállapította, hogy nem volt olyan jogorvoslat, amelynek eredményeként a kár elhárítható lett volna. A felperesnek nem volt indoka arra, hogy a különleges szaktudással és a minták vizsgálatára kizárólagos hatáskörrel, technikai háttérrel rendelkező

szakhatóság álláspontját megkérdőjelezze, különösen azért, mert a felperesre a határozat nem volt sérelmes. Egyetértett a felperessel abban, hogy ha a felperes él a Kötelező Érvényű Tarifális Felvilágosítás (a továbbiakban: KTF) lehetőségével, ugyanaz a Vám- és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézet nem állapított volna meg más Taric-kódot. Az alperes azt nem tette vitássá, hogy a felperes kezdettől fogva folyamatosan rendelkezett VMF engedéllyel, ami azt jelenti, hogy az alkatrészekre mindenképpen mentesült volna a vámtarifa alól. Az pedig nem teremthet jogbizonytalanságot az adózók számára, hogy egy behozott termék vámtarifaszáma az Európai Unióban is vitatott. Idézte a már időközben hatályon kívül helyezett, de a tárgyi időszakban még irányadó Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény 2. § (1) bekezdés b) pontját, és megállapította, hogy az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) vegyvizsgáló intézete a mintát bevizsgálta, mégpedig a legmagasabb szintű technikai felszereltséggel rendelkező laboratóriumi körülmények között, és ennek alapján készítette el a szakvéleményét. A felperesnél dolgozó vámjogi szakismeretekkel rendelkező munkatársaknak nem volt okuk kételkedni a szakvéleményben és az ennek alapján hozott hatósági határozatban. Mindezekre tekintettel arra a meggyőződésre jutott, hogy a változatlan információk ismeretében meghatározott eltérő vámtarifaszám alkalmazása ebben az esetben olyan kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés, amely jogellenes magatartásnak minősül, így az alperes kártérítési felelőssége fennáll. Az alperes azt nem vitatta, hogy a felperes beadványának mellékletében meghatározott összeget a felperes megfizette, ezért a leszállított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, pontatlan, és jogi indokolása sem helytálló. Az ítélet nem tartalmazza, hogy a felperes által sérelmezett vám kiszabása az ismételt ellenőrzés keretében történt. Az elsőfokú bíróság nem vezette le, hogy az ítéletben foglalt egyes összegek pontosan mit tartalmaznak. Iratellenesen állapította meg, hogy az alperes nem vitatta az összegek megfizetését, hiszen az összecszerűséget teljes egészében vitássá tette. Azért is jelentős ez a kérdés, mert az alperes nem kizárólag vámot szabott ki, hanem áfát is, amely a felperesnél az értékesítés során megtérült. Az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy az alperes mely jogszabályi rendelkezést sértette meg. Ismételten hangsúlyozta, hogy a felperesnek elemi érdeke volt a KTF iránti kérelem benyújtása, amelynek eljárási díja mindössze 3.700 forint lett volna. A KTF esetén a Taric-kód megváltozásánál az ügyfél különbözeti vám megfizetésére nem kötelezhető. Ez jelenti a jogbiztonságot, nem a felperes által értelmezett árubesorolás megingathatatlansága. Hivatkozott az Európai Bíróságnak az interneten közzétett jogalkalmazási tájékoztatójára. Idézte az Európai Bíróság C-64/89. számú ítéletét, megjegyezve, hogy a TAXUD (az Európai Bizottság Adózásért és vámunióért felelős főigazgatósága) több ízben napirendre tűzte és tárgyalta a mobiltelefonba épített kameramodulok árubesorolásának ügyét. Kiemelte, hogy a gazdasági vámeljárásokra szóló engedélyek és a különleges rendeltetés rendszerének igénybe vételére szóló engedélyek jogosultjai tapasztalt szereplőknek minősülnek, így a felperesnek érdekében állt, és a gazdasági kockázatainak a minimalizálása érdekében magas szinten elvárható is volt tőle, hogy igénybe vegye a KTF nyújtotta jogbiztonságot. Amennyiben pedig hibásnak tartotta az utólagos ellenőrzés során alkalmazott árubesorolást, akkor annak ellenére, hogy 0%-os volt a vámtétel, a módosító határozatok ellen jogorvoslattal kellett volna élnie. A jogorvoslat mellőzésével nem csak a 0%-os vám megállapításával értett egyet, hanem az alkalmazott árubesorolással is, ezért annak sérelmes voltára utóbb nem hivatkozhat. A felperes által alkalmazott vámtarifaszám a 8525.80-30-00, az utólagos ellenőrzés során megállapított vámtarifaszám 8517.70-90 és az uniós konszenzus alapján alkalmazott vámtarifaszám 8525.80-19-20, illetőleg 8525.80-19-90. Ebből látszik, hogy felperes sem a későbbi uniós döntés alapján irányadó vámtarifaszámot alkalmazta. A tévedések következményeit magára vállalta azzal, hogy nem vette igénybe a KTF-et. Biztos volt az általa

alkalmazott vámtarifaszám helyességében, vagy a 0%-os vámtétel miatt nem fűződött érdeke a vámtarifaszám komolyabb vizsgálatához. Erre utal az is, hogy az utólagos ellenőrzés során meghozott határozatokat nem fellebbezte meg. A felüellenőrzés során hozott módosító határozatok formálisan valóban a jogsértő vámtarifaszámot tartalmazták, azonban a felperes nem jelölte meg, hogy az utólagos ellenőrzés, valamint a hatósági ellenőrzés során hozott határozatoknak mely rendelkezését tartja jogsértőnek. Nem merült fel arra adat, hogy a szakvéleményt kirívóan okszerűtlen, a logika szabályaival ellentétes mérlegeléssel készítették. A vegyvizsgáló intézet a szakma szabályainak legmesszemenőbb figyelembevételével állapította meg a vámtarifaszámot. Nem volt előre látható sem az, hogy mikor zárul le az uniós vita, sem az, hogy végül milyen eredményre vezet. Egy-egy döntés pedig néha elkerülhetetlen érdeksérelmeket okoz. A magyar vámhatóságnak pedig alkalmaznia kellett a TAXUD által kialakított álláspontot, amelyet nem kizárólag a felperes esetében kellett elvégezni, hanem minden más hasonló termékkörrel dolgozó gazdálkodó szervezetnél. A felperes tehát magára vállalta annak kockázatát, hogy a termék vámtarifaszáma később megváltozik, amely döntése a saját üzleti kockázati körébe tartozik. Az alperes határozatai az utólagos ellenőrzés és a hatósági ellenőrzés során a Vám és Pénzügyőrség Vegyvizsgáló Intézetének hivatalos szakvéleményén alapultak. A szakvélemény és ezáltal a határozat jogellenességéről kizárólag szakértői bizonyítás alapján lehet dönteni. A felperes erre indítványt nem tett. Annak ténye, hogy a TAXUD több szóba jöhető vámtarifaszám közül meghatározta az általánosan alkalmazandót, a szakma szabályainak maradéktalanul eleget tevő, de más végkövetkeztetésre jutó szakvéleményt nem teszi jogellenessé.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kifejtette, hogy az alperesnek a tényállás felderítetlenségére vonatkozó előadása megalapozatlan. A felperes valamennyi releváns okiratot csatolt. Hivatkozott az alperes 2013. május 28-i beadványában foglalt írásbeli nyilatkozatára, amelyben a kérelem összegével kapcsolatban nem azösszegszerűséget és a számítási módját, hanem csak a tényleges befizetés tényét kérdőjelezte meg. Előadta, hogy 2013-ban nem lehet évekkorábban történt banki átutalásokról banki bizonylatot beszerezni, és életszerűtlen, hogy a hatóság éveken keresztül ne tett volna lépéseket több mint 110.000.000 forint kiszabott vám behajtása érdekében. Az alperes a 2012. május 29-én kelt ellenkérelmében úgy nyilatkozott, hogy a 72.539.925 forint kiszabott vámot a gazdálkodó maradéktalanul megfizette. Az alperes saját határozatában ismerte el, hogy nullától eltérő bármilyen vámtétel megállapítása esetén sem kellene a felperesnek vámot fizetni, mert abban az esetben vámfelügyelet alatti feldolgozás alá vonnák, így a teljes felhasználás miatt nem lenne vámbevétel. A felperesnek nem fűződött érdeke kiadást fordítani a KTF piaci szolgáltatására, a kockázatot kizárólag az okozta, hogy az alperes hatósági eljárásban szakhatóság közreműködésével hibás határozatot hozott, amely nem a felperes gazdasági kockázata. Ismételten hangsúlyozta, hogy ugyanaz a szakhatóság járt el, amely a fizetős tarifális felvilágosítás szolgáltatás keretében is elvégezte volna a vizsgálatot. A felperes és egyben minden piaci szereplő akkor abszolút védett a jog- és érdeksérelmekkel szemben, ha a hatósági eljárásban az eljáró jogalkalmazó nem vét jogi hibát.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 228. § (4) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet egészében bírálta felül.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárás lefolytatta, azonban az érdemi döntéssel a másodfokú bíróság a következő indokok miatt nem értett egyet.

A közhatalmi jogviszonyt létrehozó egyes jogszabályok szerint irányadó eljárások jogorvoslatot is magába foglaló garanciális rendelkezései kifejezetten azt a célt szolgálják, hogy a közigazgatási szervek jogerős döntései az eljárási és anyagi jogszabályoknak egyaránt maradéktalanul megfeleljenek. A Ptk. 349. § (1) bekezdése ezért a közhatalmi tevékenységgel okozott károk megtérítése iránti követelések érvényesíthetőségének a kármegelőzés körében a károsulttól elvárt további feltételét tartalmazza. Ha az ügyfél esetleges vagyoni hátrányát nem a közigazgatási határozat tartalmától független egyes eljárási cselekmény vagy mulasztás (pl. ügyintézési késedelem), hanem maga a határozat végrehajtásra alkalmas rendelkezése okozhatja, a kármegelőzés körében elvárható, hogy az eljárásra vonatkozó valamennyi jogorvoslati lehetőséget igénybe vegye.

Nem volt vitás tény, hogy az alperes az utólagos és ismételt ellenőrzések alapján hozott döntéseiről, valamint a vámösszegek kiszabásáról alakszerű és ezáltal a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vámkódex) 243. cikk (1) bekezdése szerint fellebbezhető határozatokat hozott, míg a perben érvényesített kártérítés iránti követelés összege megegyezik az alperes által egy évre kiszabott és a felperes részéről teljesített vám mértékével. Mindezekből következik, hogy a kereset ténybeli alapjaként megjelölt vagyoni hátrány az utólagos és ismételt ellenőrzés alapján meghozott határozatok végrehajtásra is alkalmas rendelkezéseinek, és nem az egyes döntések tartalmától független eljárási cselekményeknek vagy mulasztásoknak a következménye, ezért a felperest - egyéb feltételek mellett - csak abban az esetben illeti meg a jogosultság kártérítés követelésére, ha a vámhatósági eljárásban rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. Erre tekintettel az alperes az érdemi védekezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a felperesnek a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint rá háruló bizonyítási kötelezettsége alapján elsődlegesen azt kellett volna bizonyítania, hogy a vagyoni hátrányát okozó határozatok ellen a vámeljárásban a rendes jogorvoslatok lehetőségét kimerítette (Ptk. 349. § (1) bekezdés).

A felperes a keresetének ténybeli alapjaként azt adta elő, hogy ha az alperes a helyes Taric-kódot a 2008. évi ellenőrzésnél észleli, a felperes már korábban - egy évre visszamenőleges hatállyal - kérhette volna a VMF engedély kiterjesztését. Nem volt vitás tény az elsőfokú eljárás során, hogy az alperes a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvénynek a tárgyi időszakban irányadó 7/C. § (1) bekezdés d) pontja szerinti felüellenőrzés keretében a 7/D. § (1) bekezdés b)-c) pontjai értelmében a vámeljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő ismételt ellenőrzéseket folytatott le. Ezek eredménye alapján a Vámkódex 218. cikkének (3) bekezdése értelmében a vámösszeget utólagosan könyvelésbe kellett vennie, és azt a 221. cikk (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján az adóssal a megfelelő közigazgatási eljárás szerint közölnie kellett, az adós pedig a könyvelésbe vett és közölt vámösszeget köteles volt megfizetni. Mindez azt jelenti, hogy a vámhatóság a Vámkódex 217. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az érintett időszakra utólag számította ki és jegyezte be a könyvelési nyilvántartásba a felperesre kiszabott vámok összegét, így a felperes a Taric-kód eltérés miatti köztartozásáról nyilvánvalóan később szerzett tudomást. Az alperes ebből kiindulva a fellebbezésében ténylegesen a Vámkódex 220. cikk (2) bekezdés b) pontjában foglalt feltételeket elemezte, azonban annak eldöntése, hogy az utólagos könyvelésbe vétel jogszabályi feltételei mennyiben álltak fenn, nem a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. A felperes az ehhez kapcsolódó esetleges jogosultságainak kizárólag a vámhatósági eljárásban tudott volna érvényt szerezni. A felperes azonban az alperes határozatait tudomásul vette, és a vele szemben kiszabott és a keresetében meghatározott mértékű vámösszeget anélkül fizette ki, hogy a vámfizetés alapjául szolgáló - így különösen a vám kiszabása elleni - bármelyik közigazgatási határozattal szemben jogorvoslattal élt volna. Mindezek egybevetésével megállapítható tény, hogy a felperes sem az utólagos könyvelésbe vételnél, sem azt követően a

vámeljárásban igénybe vehető jogorvoslati lehetőségek egyikét sem merítette ki, a vámhatóság által közölt határozatokat tudomásul vette, ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget.

A Ptk. 349. § (1) bekezdése a követelések érvényesíthetőségének a károsulttól elvárt további feltételét tartalmazza, azonban a kártérítési felelősség egyéb elemeire ennél a jogviszonynál is a Ptk. 339. § (1) bekezdését kell alkalmazni. A felek közötti kártérítési jogviszony elbírálására ezért irányadó a Ptk. 340. § (1) bekezdésének az a rendelkezése is, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 349. § (1) bekezdésébe írt feltételeknek a felperesre háruló bizonyítása mellett a Ptk. 340. § (1) bekezdése szerinti tényállási elemek bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az arra hivatkozó alperest terhelte. Erre tekintettel kellett vizsgálni az alperesnek a KTF lehetőségére vonatkozó védekezését, amellyel az alperes azt állította, hogy a felperes a kárát a KTF igénybevételeivel elháríthatta volna. Nem helytálló a felperesnek az az érvelése, hogy a KTF - csupán a vizsgálatot végző szervezet azonossága miatt - nem lett volna alkalmas kárának elhárítására, mert a Vámkódex 217. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján, ha a jogszabály alapján fizetendő vámösszeg túllépi a KTF alapján meghatározott összeget, a vámösszeget nem kell könyvelésbe venni. Nem a vizsgáló személye, hanem a KTF joghatása az, amely a későbbi hátrányoktól a gazdálkodó szervezetet megóvjá, mert a KTF tartalma a vámhatóságokat a felvilágosítás jogosultjával szemben a tarifális besorolás tekintetében köti (Vámkódex 12. cikk (1) és (2) bekezdései). Mindebből következik, hogy a KTF a gazdálkodó szervezetek jogbiztonságát szolgálja, pontosan a vámtarifaszámokkal kapcsolatos besorolás esetleges hibáival szemben. A felperesnél lefolytatott vizsgálatok jegyzőkönyveiből egyértelműen megállapítható, hogy az áruk tarifális besorolását azért kellett mintavétellel kimutatni, mert az szemrevételezéssel nem volt megállapítható. A felperes az utólagos és ismételt ellenőrzésekkel érintett időszakban (2005. szeptember 1-től) azonban egyszerűsített vám eljárás engedélyeseként forgalmazta az érintett árut, és váma nyilatkozataiban több éven keresztül olyan tarifaszámot tüntetett fel, amelyek már a 2008. évi vizsgálatnál sem bizonyultak helyesnek. A KTF lehetőségével annak ellenére nem élt, hogy ezzel vagyoni hátrányának bekövetkezését egyértelműen megelőzhette volna. Az alperes ezért megalapozottan hivatkozott arra, hogy a felperes a kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget, hiszen a KTF igénybevétele esetén a vám kiszabással okozati összefüggésben kár nem érhetne volna. Az ebből eredő előnyök lehetősége folytán - figyelemmel ennek az eljárásnak az utólag kiszabható vám mértékével össze nem vethető csekély költségére - a felperestől elvárható lett volna, hogy ezt a lehetőséget mint biztosítékot a vám eljárás során, illetőleg azt megelőzően igénybe vegye. Ebben az esetben vagyoni hátrány nem éri, így a Ptk. 340. § (1) bekezdésének második mondata alapján sem illeti meg a jogosultság az alperessel szemben kártérítés követelésére.

Mindezek mellett a másodfokú bíróság utal arra is, hogy a közhatalommal rendelkező szervezetek tevékenységének eljárási garanciái nem azt jelentik, hogy az erre feljogosított szervezetek az eljárás valamennyi szakaszában az anyagi igazságnak és az adott eljárással garantált jogoknak megfelelő döntést hoznak. A döntések következménye csakis abban az esetben válik polgári jogi kárkötelmet keletkeztető tényé, ha az arra vezető magatartás a közhatalmat gyakorló személynek felróható. A 2008. október 3-ai jegyzőkönyvben foglalt megállapítások egy szakértői vizsgálat eredményén alapultak, ezért az alperesnek a vizsgálatnál tanúsított tevékenysége már önmagában sem tekinthető a felróhatóság szintjét elérő kirívóan súlyos jogalkalmazói tévedésnek, így a felperes által megjelölt magatartás az alperes kártérítési felelősségének megállapítására önmagában sem alkalmas.

A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperest több okból sem illeti meg a jogosultság az alperessel szemben kártérítés követelésére. A Ptk. 349. § (1)

bekezdésében foglalt feltételeket nem teljesítette, míg a kármegelőzési kötelezettségének nem tett eleget, és az általa előadott jogellenes magatartás közigazgatási jogkörben eljáró szervezettel szemben kártérítés követelésére a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint nem ad alapot, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a felperes a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése értelmében köteles az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségét megfizetni, amelynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseiben foglalt összeghez képest a (6) bekezdés alapján a kifejtett tevékenységgel arányosan mérsékelte. A felperes az elsőfokú eljárásban a kereseti illetéket lerőta, így pervesztessége folytán a keresetindítással kapcsolatos költségeit maga viseli, míg az alperes személyes illetékmentessége miatt le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2015. október 13.

. Hőbl Katalin s.k.
a tanács elnöke

. Bleier Judit s.k.
előadó bíró

Egriné dr. Salamon Emma s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: